

Περίληψη της γνωμοδότησης του Ευρωπαϊού Επόπτη Προστασίας Δεδομένων επί της πρότασης της Επιτροπής για την έκδοση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την επιβολή της οδηγίας 96/71/EK σχετικά με την απόσπαση εργαζομένων στο πλαίσιο παροχής υπηρεσιών και επί της πρότασης της Επιτροπής για την έκδοση κανονισμού του Συμβουλίου για την άσκηση του δικαιώματος ανάληψης συλλογικής δράσης στο πλαίσιο της ελευθερίας εγκατάστασης και της ελευθερίας παροχής υπηρεσιών

(Το πλήρες κείμενο της παρούσας γνωμοδότησης διατίθεται στα αγγλικά, στα γαλλικά και στα γερμανικά μέσω του δικτυακού τόπου του ΕΕΠΔ στη διεύθυνση <http://www.edps.europa.eu>)

(2013/C 27/03)

1. Εισαγωγή

1.1. Διαβούλευση με τον ΕΕΠΔ

1. Στις 21 Μαρτίου 2012 η Επιτροπή εξέδωσε:

- πρόταση για την έκδοση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την επιβολή της οδηγίας 96/71/EK σχετικά με την απόσπαση εργαζομένων στο πλαίσιο παροχής υπηρεσιών [«πρόταση για την απόσπαση εργαζομένων»] ⁽¹⁾ και
- πρόταση για την έκδοση κανονισμού του Συμβουλίου για την άσκηση του δικαιώματος ανάληψης συλλογικής δράσης στο πλαίσιο της ελευθερίας εγκατάστασης και της ελευθερίας παροχής υπηρεσιών («πρόταση για ανάληψη συλλογικής δράσης») ⁽²⁾.

2. Οι δύο σχετιζόμενες αυτές προτάσεις διαβιάστηκαν στις 26 Μαρτίου 2012 στον ΕΕΠΔ για διαβούλευση.

3. Ο ΕΕΠΔ εκφράζει την ικανοποίησή του αφενός για το γεγονός ότι ζητήθηκε επισήμως η γνώμη του από την Επιτροπή μετά την έκδοση των προτάσεων και, αφετέρου, για το ότι στο προοίμιο της πρότασης για την απόσπαση εργαζομένων συμπεριλήφθηκε αναφορά στην παρούσα διαβούλευση. Παρά ταύτα, εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι δεν του δόθηκε η δυνατότητα να διατυπώσει άτυπα σχόλια πριν από την έγκριση των σχεδίων των προτάσεων.

1.2. Στόχος και πεδίο εφαρμογής των προτάσεων

4. Στόχος της πρότασης για την απόσπαση εργαζομένων είναι να βελτιώσει και να ενισχύσει τον τρόπο με τον οποίο η οδηγία 96/71/EK σχετικά με την απόσπαση εργαζομένων στο πλαίσιο παροχής υπηρεσιών [«οδηγία για την απόσπαση εργαζομένων»] ⁽³⁾ μεταφέρεται, εφαρμόζεται και επιβάλλεται εμπράκτως σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση. Για τον σκοπό αυτό, η πρόταση προβλέπει την καθιέρωση γενικού κοινού πλαισίου για την καλύτερη και περισσότερο ενιαία μεταφορά, εφαρμογή και επιβολή της οδηγίας, συμπεριλαμβανομένης της λήψης μέτρων για την πρόληψη κάθε κατάχρησης και καταστρατήγησης των κανόνων ⁽⁴⁾.

5. Στόχος της πρότασης για την ανάληψη συλλογικής δράσης είναι να αποσαφηνίσει τις γενικές αρχές και τους ισχύοντες κανόνες σε επίπεδο ΕΕ όσον αφορά την άσκηση του θεμελιώδους δικαιώματος ανάληψης συλλογικής δράσης στο πλαίσιο της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών και της ελεύθερης εγκατάστασης ⁽⁵⁾.

1.3. Συναφείς διατάξεις, στόχοι της γνωμοδότησης του ΕΕΠΔ

6. Μολοντί η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα δεν αποτελεί βασικό στόχο καμίας εκ των δύο προτάσεων, τουλάχιστον μία εξ αυτών -η πρόταση για την απόσπαση εργαζομένων- προβλέπει την επεξεργασία σημαντικού όγκου δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Όπως διαπιστώνεται στη συνέχεια, τα δεδομένα αυτά ενδέχεται να αφορούν τόσο τους αποσπασμένους εργαζομένους όσο και πρόσωπα που ενεργούν για λογαριασμό των επιχειρήσεων που πραγματοποιούν την απόσπαση, όπως στελέχη, διευθυντές, αντιπροσώπους ή υπαλλήλους των επιχειρήσεων. Επιπλέον, ενδέχεται οι επιχειρήσεις που πραγματοποιούν την απόσπαση να είναι φυσικά πρόσωπα. Σε αυτήν την περίπτωση, τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που τα αφορούν ενδέχεται ομοίως να υποβληθούν σε επεξεργασία. Ορισμένα από τα υπό επεξεργασία δεδομένα ενδέχεται να είναι ευαίσθητα ⁽⁶⁾, ιδίως δεδομένα σχετικά με πιθανολογούμενη καταστρατήγηση ή κατάχρηση κανόνων τα οποία πιθανώς ανταλλάσσονται μεταξύ των αρμόδιων αρχών.

⁽¹⁾ COM(2012) 131 τελικό.

⁽²⁾ COM(2012) 130 τελικό.

⁽³⁾ Οδηγία 96/71/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Δεκεμβρίου 1996 σχετικά με την απόσπαση εργαζομένων στο πλαίσιο παροχής υπηρεσιών (ΕΕ L 18 της 21.1.1997, σ. 1).

⁽⁴⁾ Βλ. αιτιολογική έκθεση, σελίδα 11, τμήμα 3.1, παράγραφος 1.

⁽⁵⁾ Βλ. αιτιολογική έκθεση, σελίδα 10, τμήμα 3.1, παράγραφος 4.

⁽⁶⁾ Εμπίπτουν στον ορισμό των «ειδικών κατηγοριών δεδομένων» κατά την έννοια του άρθρου 8 παράγραφος 5 της οδηγίας 95/46/EK.

7. Οι τρεις σημαντικότερες διατάξεις της πρότασης για την απόσπαση εργαζομένων από την άποψη της προστασίας των δεδομένων είναι:

- το άρθρο 6 παράγραφος 2, το οποίο προβλέπει διμερείς ανταλλαγές πληροφοριών [οι οποίες συνίστανται σε «(απαντήσεις) σε αιτιολογημένες αιτήσεις παροχής πληροφοριών»]
- το άρθρο 6 παράγραφος 6, το οποίο προβλέπει ότι τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι αρμόδιες αρχές άλλων κρατών μελών να μπορούν να συμβουλευούνται «με τους ίδιους όρους» τα μητρώα στα οποία είναι εγγεγραμμένοι οι πάροχοι υπηρεσιών και
- το άρθρο 7 παράγραφος 2, το οποίο προβλέπει ότι το κράτος μέλος εγκατάστασης κοινοποιεί με δική του πρωτοβουλία στο κράτος μέλος στο οποίο γίνεται η απόσπαση στοιχεία σχετικά με πιθανές παρατυπίες.

8. Και στις τρεις αυτές περιπτώσεις, η πρόταση προβλέπει την εξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μέσω του συστήματος πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά (IMI) ⁽¹⁾.

9. Όσον αφορά την πρόταση για ανάληψη συλλογικής δράσης, ο μηχανισμός συναγερμού που προβλέπεται στο άρθρο 4 φαίνεται να καθιστά εφικτή την ανταλλαγή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, περιλαμβανομένων ενδεχομένως ευαίσθητων δεδομένων [πληροφορίες σχετικά με συμμετοχή σε απεργίες ή σε παρόμοιες περιπτώσεις ανάληψης συλλογικής δράσης (?)]. Παρ' όλα αυτά, όπως επισημαίνεται στο τμήμα 4 κατωτέρω, ο νομοθέτης δεν φαίνεται να επιδιώκει την εξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Συνεπώς, τυχόν επιφυλάξεις μπορούν κατά πάσα πιθανότητα να αρθούν με την απλή διευκρίνιση ότι οι εν λόγω ειδοποιήσεις συναγερμού δεν πρέπει να περιέχουν ευαίσθητα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα.

5. Συμπεράσματα

32. Ο ΕΕΠΔ εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι η πρόταση για την απόσπαση εργαζομένων διευθετεί ζητήματα προστασίας δεδομένων. Ο ΕΕΠΔ επιδοκιμάζει επίσης το γεγονός ότι ως μέσο διοικητικής συνεργασίας προτείνεται η χρήση ενός υφιστάμενου συστήματος πληροφοριών, του IMI. Αφενός, το IMI παρέχει ήδη, σε πρακτικό επίπεδο, αρκετές εγγυήσεις όσον αφορά την προστασία δεδομένων, αφετέρου αναμένεται να θεσπιστούν σύντομα για το συγκεκριμένο σύστημα ειδικές εγγυήσεις στο πλαίσιο του κανονισμού IMI.

33. Για την αντιμετώπιση τυχόν εκκρεμών ζητημάτων προστασίας δεδομένων, ο ΕΕΠΔ προβαίνει στις ακόλουθες συστάσεις.

34. Εν είδει γενικής παρατήρησης, ο ΕΕΠΔ συνιστά τη συμπερίληψη της μνείας στο ισχύον πλαίσιο προστασίας δεδομένων υπό μορφή ουσιαστικής διάταξης, και όχι αιτιολογικής σκέψης, η οποία θα πρέπει να ενισχυθεί περαιτέρω με την προσθήκη αναφοράς στους «εθνικούς κανόνες για την εφαρμογή» της οδηγίας 95/46/EK.

35. Όσον αφορά τις διμερείς ανταλλαγές δεδομένων στο πλαίσιο της πρότασης για την απόσπαση εργαζομένων (άρθρο 6 παράγραφος 2), ο ΕΕΠΔ συνιστά να διευκρινιστούν αναλυτικότερα στο κείμενο της πρότασης οι περιπτώσεις στις οποίες είναι επιτρεπτή η ανταλλαγή πληροφοριών. Ειδικότερα, ο ΕΕΠΔ κρίνει σκόπιμη τη διαγραφή της φράσης «πιθανών περιπτώσεων παράνομων διακρατικών δραστηριοτήτων» και την επαναδιατύπωση της διάταξης ώστε να διασφαλιστεί ότι τυχόν ανταλλαγή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται μόνο για τους σκοπούς της «διερεύνησης οποιασδήποτε κατάχρησης των κανόνων που διέπουν την απόσπαση εργαζομένων» (ή για άλλους αναγκαίους σκοπούς που καθορίζονται ρητώς στην πρόταση).

36. Όσον αφορά την πρόσβαση των αρμόδιων αρχών άλλων κρατών μελών στα μητρώα παρόχων υπηρεσιών (άρθρο 6 παράγραφος 6), ο ΕΕΠΔ συνιστά να διευκρινιστούν με μεγαλύτερη σαφήνεια στην πρόταση τα μητρώα που αφορά συγκεκριμένα η διάταξη. Ειδικότερα, το εν λόγω άρθρο δεν πρέπει να χρησιμοποιείται ως νομική βάση για την παροχή πρόσβασης σε μητρώα των κρατών μελών στα οποία οι επιχειρήσεις που πραγματοποιούν την απόσπαση υποχρεούνται να δηλώνουν, μεταξύ άλλων, δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν τους αποσπασμένους τους υπαλλήλους.

(1) Βλ. άρθρο 19 της πρότασης για την απόσπαση εργαζομένων, το οποίο τροποποιεί το παράρτημα I του κανονισμού IMI. Βλ. επίσης την πρόταση της Επιτροπής για την έκδοση κανονισμού σχετικά με τη διοικητική συνεργασία μέσω του συστήματος πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά («κανονισμός IMI»), η οποία διατίθεται στη διεύθυνση <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0522:FIN:EN:PDF> Ο κανονισμός IMI αναμένεται να εκδοθεί σε μεταγενέστερο χρόνο εντός του έτους. Ο ΕΕΠΔ εξέδωσε γνωμοδότηση επί της πρότασης της Επιτροπής τον Νοέμβριο του 2011 (ΕΕ C 48 της 18.2.2012, σ. 2).

(2) Ήτοι «ειδικές κατηγορίες δεδομένων» κατά την έννοια του άρθρου 8 παράγραφος 1 της οδηγίας 95/46/EK.

37. Επιπλέον, εάν και όταν δρομολογηθεί η διασύνδεση των μητρώων στο πλαίσιο ενός κοινού ευρωπαϊκού έργου, μεταξύ άλλων και στον συγκεκριμένο τομέα, πρέπει να σχεδιαστούν διεξοδικά σε ευρωπαϊκό επίπεδο εγγυήσεις σχετικά με την προστασία των δεδομένων.

38. Όσον αφορά το σύστημα συναγερμού σχετικά με πιθανές παρατυπίες (άρθρο 7 παράγραφος 2), ο ΕΕΠΔ συνιστά:

- να καθορίζεται με σαφήνεια στην πρόταση ότι η διαβίβαση των ειδοποιήσεων επιτρέπεται μόνο σε περίπτωση «εύλογης υπόνοιας» τυχόν παρατυπίας
- να προβλέπεται στην πρόταση η αυτόματη περάτωση των υποθέσεων κατά την παραλαβή μιας ειδοποίησης, ούτως ώστε να διασφαλίζεται ότι το σύστημα συναγερμού λειτουργεί ως σύστημα προειδοποίησης και όχι ως μαύρη λίστα που τηρείται για μεγάλο χρονικό διάστημα, και
- να διασφαλίζεται στην πρόταση ότι οι ειδοποιήσεις αποστέλλονται μόνο στις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών και ότι οι αρχές αυτές τηρούν το απόρρητο των πληροφοριών που περιέχονται στις ειδοποιήσεις χωρίς να τις διαδίδουν σε τρίτους ή να τις δημοσιοποιούν.

39. Όσον αφορά την πρόταση για την ανάληψη συλλογικής δράσης, πρέπει να διευκρινιστεί στο άρθρο 4 ότι δεν επιτρέπεται η συμπερίληψη ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στις ειδοποιήσεις.

Βρυξέλλες, 19 Ιουλίου 2012.

Giovanni BUTTARELLI

Αναπληρωτής Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας Δεδομένων
